

Odrpno pismo

predsedniku Vlade RS
Ministru za šolstvo in šport RS
Ministru za delo, družino in socialne zadeve RS
Ministru za finance RS

ZADEVA: Sistemske rešitve za ureditev statusa poklicnih športnikov v RS

Spoštovani,

Sindikata športnikov Slovenije (SŠS) in Sindikata profesionalnih igralcev nogometa Slovenije (SPINS) sta bila ustanovljena pred nekaj več kot štirimi leti ter pod svojim okriljem trenutno združujeta več kot 1000 poklicnih športnikov. Svojo reprezentativnost črpata tudi iz članstva v organizacijah, kot sta Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) ter mednarodna zveza nogometnih sindikatov FIFPro ter tako sodelujeta v socialnem dialogu v Sloveniji ter v okviru EU.

Že od svoje ustanovitve naprej si SŠS in SPINS na različne načine prizadevata za primerno obravnavo ter izboljšanje davčnega, socialnega, zdravstvenega in pokojninskega položaja športnikov v Sloveniji. Številnim skupnim sestankom in srečanjem navkljub, predhodna vlada na športnem področju za naše težave ni imela nikakršnega posluha. Zalegla niso niti večkratna javna opozorila na tiskovnih konferencah ter protestne akcije, kot je bil Dan brez športa v letu 2005. Sindikata športnikov Slovenije je bila celo prva organizacija, ki je po volitvah v letu 2004 zahtevala odstop dveh ministrov. Zadnje volitve so jasno pokazale, da slovenski športniki in njihovi navijači nikoli ne bodo podprli vlade, ki odkrito diskriminira športnike.

Z željo, da skupaj rešimo težave, s katerimi se v tem trenutku sooča slovenski poklicni šport, vas prosimo, da v najkrajšem možnem času sprejmete našo delegacijo, ki vam bo predstavila evropsko primerljive rešitve ter ponudila pomoč pri pripravi zakonodajnih aktov za ureditev statusa poklicnih športnikov. Ta dopis smo poslali vsem pristojnim ministrstvom (MŠŠ, MDDSZ, MF) ter predsedniku vlade, kateremu smo problematiko predstavili že pred letošnjimi državnozborskimi volitvami.

V nadaljevanju vam podajamo nekatera izhodišča za skupni sestanek:

V Sloveniji se po oceni Sindikata športnikov Slovenije trenutno okoli 1500 športnikov poklicno ukvarja s športom oziroma jim je zaslužek iz športne aktivnosti glavni vir preživljanja. Med njimi jih ima trenutno le 660 urejen status poklicnega športnika v skladu z zakonom o športu, 100 pa jih je zaposleno na ministrstvih RS. Preostali imajo povsem neurejen status.

Država na podlagi Sporazuma o zaposlovanju vrhunskih športnikov in trenerjev zaposluje za določen čas okoli 100 športnikov. Gre za vrhunske športnike, bodisi nosilce medalj bodisi, da so v mednarodni konkurenci dosegli odmevnejše rezultate. Ti športniki v povprečju zaslužijo nekaj več kot 800 EUR neto, ta dohodek – plača pa pri večini predstavlja tudi njihov edini redni mesečni priliv. Z drugimi besedami povedano, plača, na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi med ministrstvom in vrhunskim športnikom, predstavlja edini redni mesečni dohodek športnika.

Vsi kategorizirani športniki svetovnega, mednarodnega in perspektivnega razreda so v obdobju trajanja statusa tudi nezgodno zavarovani. Tako se navedene kategorije športnikov lahko zaposlijo v

vojski, na policiji ali pri carini. Zaposleni pa so lahko le toliko časa dokler se aktivno ukvarjajo s športom in dosegajo vrhunske rezultate. S prenehanjem aktivnega ukvarjanja s športom ali nedoseganjem vrhunskih rezultatov pa pristojno ministrstvo z njimi prekine sklenjeno pogodbo o zaposlitvi. Navedeno pomeni, da so takšni športniki, ki so v preteklosti dosegli vrhunske športne rezultate in promovirali Slovenijo, po končanju kariere v večini primerov brez ekonomske in socialne varnosti. Tudi možnosti za morebitno zaposlitev drugje (izven ministrstva) so izredno majhne, saj v večini primerov nimajo ustrezne izobrazbe (ali pa so celo brez nje), saj morajo večino časa nameniti treningom.

Tako hkrati izgubijo delo na ministrstvu, večina sponzorjev pa z njimi prekine sodelovanje, saj s koncem kariere niso več "tržno zanimivi".

Po drugi strani pa športniki s statusom poklicnega športnika veljajo za samozaposlene, čeprav so v kolektivnih športih v odvisnem razmerju do športnih društev. To odvisno razmerje pa ima vse značilnosti klasičnega delovnega razmerja, kar pomeni, da prejemajo plačo, so dolžni spoštovati obveznosti do športnega društva, upoštevati razpored treningov in podobno ter upoštevati vsa ostala navodila klubov. Tako bi poklicni športniki v kolektivnih športih morali imeti status delavca, saj 4. člen zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002) določa, da je delovno razmerje med delavcem in delodajalcem razmerje, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca. Ker nimajo statusa delavca, pa za njih ne velja kolektivna pogodba in nimajo pravic, ki so sicer zagotovljene delavcem. Ustrezno nimajo urejenega niti obveznega pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja. Praviloma traja športnikova poklicna kariera največ 10 let, ki pa je pogosto za dalj časa prekinjena zaradi poškodb. Dolge čakalne dobe na zdravljenje teh poškodb so zato za poklicnega športnika lahko usodne.

Status poklicnih športnikov je potrebno urediti zaradi posebnega pomena vrhunskega športa in da bi zagotovili socialno varnost razmeroma visokemu številu mladih ljudi, ki četrtno svoje delovne dobe namenijo poklicnemu športu. Poklicni šport ima namreč posebni pomen za promocijo države in kot zgled za zdrav način življenja prebivalstvu. Prav zaradi posebnega pomena pa je država dolžna poklicnim športnikom sistemsko zagotoviti vsaj enake pravice in socialno varnost, kot jo nudijo drugi poklici.

Možne rešitve po končani športni karieri

1.

Po končanju kariere bi država lahko izjemno uspešnim športnikom, ki so imeli z njo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi v času trajanja športne kariere, ponudila v podpis novo pogodbo o zaposlitvi in sicer za nedoločen čas. V primeru, da športnik ne bi izpolnjeval pogoje za opravljanje dela (npr. stopnja strokovne izobrazbe), bi se lahko z dodatnim šolanjem športniku omogočilo izpolnjevanje teh pogojev. S tem bi se vrhunskim športnikom omogočila ekonomska in socialna varnost po končanju kariere.

2.

Druga oblika možne rešitve ekonomskega in socialnega statusa športnikov je, da se ustanovi t.im. »premostitveno zavarovanje«. Gre za obliko zavarovanja na podlagi katerega bi se športnikom, ki so zaključili z aktivno športno kariero, omogočilo določeno časovno obdobje prejemanje denarnega nadomestila. V bistvu bi šlo za zelo podoben sistem, kot velja za brezposelne osebe, v tem času pa bi športnik lahko pridobil ustrezno strokovno izobrazbo oziroma si kako drugače uredil svoj nadaljnji status.

Po zgledu Nizozemske, Belgije, Francije, Španije itd. bi lahko uvedli poseben poklicni sklad (»career fund«) za poklicne športnike, ki bi jim iz njihovih prihodkov omogočal varčevanje za lastno socialno

varnost po zaključku ukvarjanja s poklicnim športom. Zaradi posebnega pomena poklicnega športa bi morala država takšno varčevanje spodbujati z davčnimi olajšavami. Namen teh prihrankov je zagotavljanje socialne varnosti v omejenem obdobju po zaključku športne kariere, ki ga športnik potrebuje za poklicno prekvalifikacijo.

3.

Ena izmed oblik reševanja ekonomskega in socialnega statusa vrhunskih športnikov med in po končanju kariere je lahko tudi plačevanje prispevkov za pokojninsko, socialno in zdravstveno zavarovanje. Gre v bistvu za podoben sistem kot velja že dandanes v dejavnosti kulture, ko država delavcem v kulturi, ki izpolnjujejo določene pogoje, za čas izpolnjevanja teh pogojev plačuje prispevke. Tudi s tovrstno rešitvijo bi lahko vrhunskim športnikom pomagali tako pri iskanju zaposlitve po koncu športne kariere kot tudi pri reševanju njihovega statusa med aktivno športno kariero.

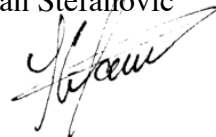
Nujno potrebna rešitev v času trajanja športne kariere

Ne glede na obliko nujno potrebne systemske rešitve reševanja ekonomskega in socialnega statusa športnikov po končanju kariere, pa je prav tako potrebno urediti sistem študija vrhunskih športnikov. Ta sistem mora biti naravnan tako, da omogoča po eni strani dovolj časa športnikom za treninge in pripravo na tekme, kar je predpogoj za doseganje vrhunskih rezultatov, po drugi strani pa mora omogočiti športnikom, da dosežejo stopnjo izobrazbe, ki jim bo po končani karieri omogočila zaposlitev. Ustrezen sistem študija za vrhunske športnike pomeni tudi lažje reševanje njihovega statusa po koncu kariere.

Vse predlagane rešitve je potrebno urediti z zakonom. Sindikat športnikov Slovenije je v zadnjih štirih letih Vladi RS nekatere izmed rešitev že predstavil, vendar za spremembe ni bilo nobene politične volje! Na potezi je novoizvoljena vlada, pri čemer pa je potrebno upoštevati, da vrhunski športniki niso samo nosilci medalj s svetovnih in evropskih prvenstev ali olimpijskih iger, temveč lahko predstavljajo vrhunske dosežke tudi uvrstitve od 4. mesta navzdol. V nasprotnem primeru so dosežki od četrtega mesta navzdol pomembni le za statistike.

V Ljubljani, 23. 12. 2008.

Predsednik SPINS in SŠS
Dejan Stefanović

SPINS

Topniška c. 33 B

1000 Ljubljana

Slovenija

TR: 29000-0055198386

Telefon: +386 1 4341280

Fax: +386 1 4341292

GSM: +386 41 747003

E-mail: info@spins-sindikati.si

Www: <http://www.SPINS-sindikati.si>

SŠS

Dalmatinova 4

1000 Ljubljana

Slovenija

Tel: +386 1 4341280

Fax: +386 1 2317298

GSM: +386 41 747 003

E-mail: sportniki@sindikati-zsss.si

Www: <http://www.SSS-sindikati.si>